קיצור שלחן ערוך — ארבע רשיות לשבת

אַרְבַּע רְשֻׁיּוֹת לְשַׁבָּת, רְשׁוּת הַיָּחִיד, רְשׁוּת הָרַבִּים, כַּרְמְלִית, וּמָקוֹם פְּטוֹר. וּנְבָאֵר קְצָת מֵהֶן בְּקִצָּרָה.

אֵיזֶה רְשׁוּת הַיָּחִיד. מָקוֹם שֶׁהוּא לְכָל הַפָּחוֹת אַרְבָּעָה טְפָחִים עַל אַרְבָּעָה טְפָחִים, (שֶׁזֶּהוּ מָקוֹם חָשׁוּב שֶׁרָאוּי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ), וּמֻקָּף בִּמְחִיצוֹת גְּבוֹהוֹת לְכָל הַפָּחוֹת עֲשָׂרָה טְפָחִים (אֲפִלּוּ אֵינָן שְׁלֵמוֹת לְגַמְרֵי). וְחָרִיץ עָמֹק עֲשָׂרָה טְפָחִים וְרָחָב אַרְבָּעָה טְפָחִים, גַּם כֵּן דִּינוֹ כִּמְחִיצָה (עַיֵּן חֻכָּם צְבִי סִימָן ה'). וְכֵן בּוֹר שֶׁהוּא עָמֹק עֲשָׂרָה וְרָחָב אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה, וְכֵן תֵּל שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ וְרָחָב אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה. וַאֲפִלּוּ כְּלִי, כְּגוֹן תֵּבָה, אִם גְּבוֹהָה עֲשָׂרָה אוֹ חָבִית שֶׁהִיא עֲגֻלָּה וְיֵשׁ בָּהּ לְרַבֵּעַ אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה, כָּל אֵלּוּ אֲפִלּוּ הֵן בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ בְּכַרְמְלִית, הֲרֵי הֵן נֶחְלָקוֹת לְעַצְמָן וְהֵן רְשׁוּת הַיָּחִיד. וַאֲוִיר רְשׁוּת הַיָּחִיד הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד עַד לָרָקִיעַ. וְהַמְּחִיצוֹת עַצְמָן שֶׁהֵן מַקִּיפוֹת לִרְשׁוּת הַיָּחִיד עַל גַּבֵּיהֶן גַּם כֵּן דִּין רְשׁוּת הַיָּחִיד לָהֶן. וְהַחוֹרִים שֶׁבַּמְּחִיצוֹת שֶׁכְּלַפֵּי רְשׁוּת הַיָּחִיד, אֲפִלּוּ הֵן מְפֻלָּשִׁים מֵעֵבֶר לְעֵבֶר, כֵּיוָן שֶׁיְּכוֹלִין לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד, הֲרֵי הֵן בְּטֵלִין אֶצְלָהּ וְנֶחְשָׁבִים כִּרְשׁוּת הַיָּחִיד. (וְאִם הֵם רַק כְּלַפֵּי חוּץ, יִתְבָּאֵר בְּסָעִיף שֶׁלְּאַחַר זֶה).

אֵיזוֹהִי רְשׁוּת הָרַבִּים. רְחוֹבוֹת וּשְׁוָקִים שֶׁהֵן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה עַל שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה, שֶׁכֵּן הָיָה רֹחַב הַדֶּרֶךְ בְּמַחֲנֵה לְוִיָּה שֶׁבַּמִּדְבָּר. וְכֵן דְּרָכִים שֶׁעוֹבְרִין בָּהֶם מֵעִיר לְעִיר וּרְחָבִים שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה, הֲרֵי הֵן רְשׁוּת הָרַבִּים. וְכָל דָּבָר שֶׁהוּא בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, אִם אֵינוֹ גָּבוֹהַּ שְׁלֹשָׁה טְפָחִים מִן הַקַּרְקַע, אֲפִלּוּ הוּא קוֹצִים אוֹ צוֹאָה שֶׁאֵין רַבִּים דּוֹרְסִים עֲלֵיהֶם, מִכָּל מָקוֹם בָּטֵל הוּא לְגַבֵּי הַקַּרְקַע וַהֲרֵי הוּא כִּרְשׁוּת הָרַבִּים. וְכֵן גּוּמָא בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, אִם אֵינָהּ עֲמֻקָּה שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, הֲרֵי הוּא כִּרְשׁוּת הָרַבִּים. וְהַחוֹרִים שֶׁבַּכְּתָלִים כְּלַפֵּי רְשׁוּת הָרַבִּים וְאֵינָם מְפֻלָּשִׁים לְפָנִים לִרְשׁוּת הַיָּחִיד, אִם הֵם נְמוּכִים מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים לַקַּרְקַע, בְּטֵלֵי לְגַבֵּי רְשׁוּת הָרַבִּים, וַהֲרֵי הֵן כִּרְשׁוּת הָרַבִּים. וְאִם הֵן לְמַעְלָה מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים נִדּוֹנִין לְפִי מִדּוֹתֵיהֶן, אִם יֵשׁ בָּהֶם אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה וְהֵם לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, הֲרֵי הוּא כַּרְמְלִית. וּלְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, הֲוֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד. וְאִם אֵין בָּהֶם אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה הֲרֵי הֵם מְקוֹם פְּטוּר, בֵּין שֶׁהֵם לְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה בֵּין שֶׁהֵם לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה. הַמְּבוֹאוֹת שֶׁנִּכְנָסִין לִרְשׁוּת הָרַבִּים, לִפְעָמִים הֵן רְשׁוּת הָרַבִּים וְלִפְעָמִים הֵן כַּרְמְלִית, וְיֵשׁ בָּזֶה הַרְבֵּה חִלּוּקֵי דִּינִים. יֵשׁ אוֹמְרִים, שֶׁכָּל שֶׁאֵין שִׁשִּׁים רִבּוֹא אֲנָשִׁים עוֹבְרִים בּוֹ בְּכָל יוֹם כִּדְגְלֵי מִדְבָּר, אֵינוֹ רְשׁוּת הָרַבִּים אֶלָּא כַּרְמְלִית. וְלָכֵן בַּזְּמַן הַזֶּה, אֵין לָנוּ רְשׁוּת הָרַבִּים. וְכָל יֵרֵא שָׁמַיִם יַחְמִיר לְעַצְמוֹ.

אֵיזֶהוּ כַּרְמְלִית. מָקוֹם שֶׁאֵין הִלּוּךְ לְרַבִּים, וְגַם אֵינוֹ מֻקָּף בִּמְחִיצוֹת כָּרָאוּי, כְּגוֹן הַשָּׂדוֹת וְנָהָר שֶׁהוּא עָמֹק לְכָל הַפָּחוֹת עֲשָׂרָה טְפָחִים וְרָחָב לְכָל הַפָּחוֹת אַרְבָּעָה טְפָחִים. וּמְבוֹאוֹת שֶׁיֵּשׁ לָהֶן שָׁלֹשׁ מְחִצּוֹת, וְאִצְטַבָּנִית (הוּא מָקוֹם שֶׁלִּפְנֵי הַחֲנֻיּוֹת שֶׁהַסּוֹחֲרִים יוֹשְׁבִים), וְאִיצְטַבָּא (הוּא מָקוֹם שֶׁמַּנִּיחִים עָלָיו פְּרַקְמַטְיָא) שֶׁלִּפְנֵי הָעֲמוּדִים בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וְהִיא רְחָבָה אַרְבָּעָה וּגְבוֹהָה שְׁלֹשָׁה טְפָחִים אוֹ יוֹתֵר עַד עֲשָׂרָה טְפָחִים. וְכֵן מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה מֻקָּף בִּמְחִצּוֹת שֶׁאֵינָן גְּבוֹהוֹת עֲשָׂרָה,

וְתֵל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה וְגָבוֹהַּ מִשְּׁלֹשָׁה וְעַד עֲשָׂרָה, וּבוֹר שֶׁהוּא אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה וְעָמֹק מִשְּׁלֹשָׁה וְעַד עֲשָׂרָה, וְעוֹד יֵשׁ הַרְבֵּה שֶׁהֵן כַּרְמְלִית. (וּלְשׁוֹן כַּרְמְלִית הוּא לְשׁוֹן רַךְ מָל, פֵּרוּשׁ לֹא לַח וְלֹא יָבֵשׁ, אֶלָּא בֵּינוֹנִי. הָכָא נַמִּי לֹא רְשׁוּת הַיָּחִיד, לְפִי שֶׁאֵין לוֹ מְחִצּוֹת כָּרָאוּי. וְגַם לֹא רְשׁוּת הָרַבִּים, לְפִי שֶׁאֵין רַבִּים הוֹלְכִים שָׁם) (שמה שנו).

אֵיזֶהוּ מְקוֹם פְּטוֹר. כָּל מָקוֹם בִּרְשׁוּת הָרַבִּים שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה וְהוּא גָּבוֹהַּ מִשְּׁלֹשָׁה וּלְמַעְלָה, אוֹ בּוֹר שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה וְעָמֹק מִשְּׁלֹשָׁה לְמַטָּה, וְכֵן מָקוֹם שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבָּעָה עַל אַרְבָּעָה וּמֻקָּף בִּמְחִצּוֹת מִשְּׁלֹשָׁה וּלְמַעְלָה. וְכָל אֵלּוּ דַּוְקָא כְּשֶׁהֵן בִּרְשׁוּת הָרַבִּים הֵן מְקוֹם פְּטוֹר. אֲבָל אִם הֵן בְּכַרְמְלִית, הֲרֵי הֵן גַּם כֵּן כַּרְמְלִית (שמ"ה).